

PANUN pakinoita

Rovaniemellä

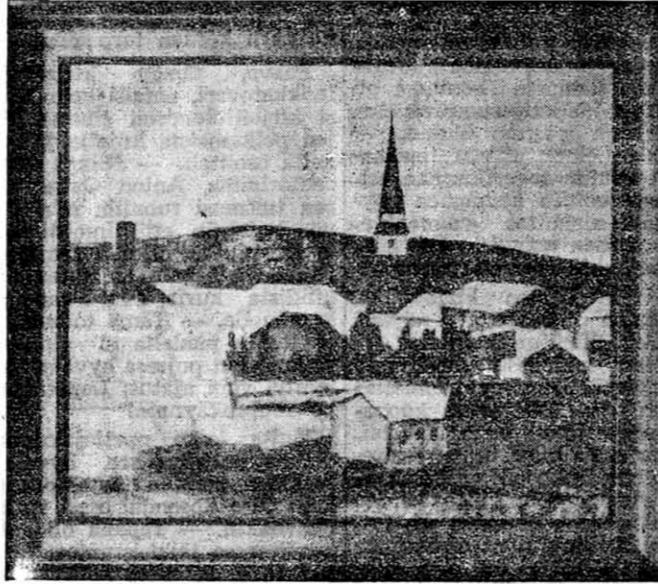
on vietetty kokonainen viikko nimenomaan henkisen kulttuurin merkeissä. Kaiken takana oli jo nyt mainetta saavuttanut Lapin Taideseura Seitapiiri ja viikon, jota, kuten Kalevassakin kerrottu on, vietettiin 5—12. 11. virallisena nimenä oli Lapin II kulttuuriviikko. Alkuna tämä kulttuuriviikko tavallaan on saanut taidenäyttelyistä ja kirjallijamatineoista, joista ensimmäisen Lapin taiteen vuosinäytelyn nimellä kaksi vuotta sitten järjesti Seitapiiri, joten kulttuuriviikon taidenäyttely jo nyt oli kolmas järjestyksessä. Itse Seitapiirikään ei ole kuin kolmen vuotta vanha, mutta se on jo nyt sanan varsinaisessa mielessä lyönyt itsensä läpi: se on tarpeellinen ja tervetullut lisä maakunnan henkiseen elämään.

Minulla ei ollut tilaisuutta matkustaa tämän juhlaiviikon alkajaisilaisuuteen paremmin kuin muuhinkaan viikon varrella järjestettyihin tilaisuuksiin. Taidenäyttelyn avajaistilaisuutta jo oli kunnioittanut läsnäolollaan parisataa henkeä ja puheita pidetty maaherrasta alkaen — maaherra Hannulahan olikin viikon suojelijana. Suuri kulttuurijuhla oli muodostunut todella merkittäväksi tilaisuudeksi ja kaikilla viikon ohjelmaan otetuilla tilaisuuksilla, kuten Lapin Laueluveikkojen konsertilla, paikallisen teatterin Vihtahousu-

ensi-illalla, oli ollut hyvä yleisömenestys, vain Rovaniemen Orkesteri jostain käsittämättömästä syystä oli jäänyt vähemmälle. Saapuessani lauantaiaamuna yöpikajunalla oli juuri edellisenä iltana pidetty metsätyömieskoti Rovalassa keskustelutilaisuus, jossa mm. Lapin raivaajapatsaasta oli ollut alustus ja vilkas keskustelu. Päätökseksi oli tullut, että tämä patsas pystytetään lähinnä menneiden sukupolvien työlle. Ja onhan niin, että esim. koko Rovaniemi, mutta samalla tavoin kaikki maakunnan uudelleen tuhkasta nousseet kylät, ovat pysyvä muistomerkki tämän sukupolven työlle, joka sitäpaitsi itse ei olisi päteväkään saavutuksiaan arvostelemaan.

Rovaniemelle matkustava joutuu joka kerran saapuessaan toteamaan, että jälleen on edistytty aimoaskel. Nousee uutta, aina vain uutta ja yleensä se, mikä uutta on, sitten on kanssa uudenaikaista, niin että kyllä kelpaa asua. Hintoja en nyt tällä kerralla kysellyt, mutta paljon siellä on esim. oululaisia, jotka kaikki tuntuvat hyvin myös viihtyvän. Oululaisillammehan on siellä myös on a praatikerhonsa, pieni kotiseutuyhdistyksensä, jolla tässä nytkin lähipäivinä on yhteinen illanviettonsa. Mutta kulttuuriviikostahan piti puhumani!

Juhlaviikon lauantaiaamuna

Rovaniemen tervehdysenä esittelemme Viola Kuoksa-Vaven öljyvärimaalauksen »Näkymä Rovaniemeltä», joka oli näytteillä Lapin taiteen III vuosinäyttelyssä

saapuneena siis ehdin mukaan myös juhlatanssiisiin, jotka luonnollisesti järjestettiin Pohjanhovin »eurooppalaisissa» suojissa maaherran ja maaherrattaren, tietävästi ainakin yhden ministerin (joka tosin illan kulussa käväisi muutaman penikulman päässä puhumassa) ym. arvovaltaisten kansalaisten kunnioittaessa tilaisuutta läsnäolollaan. Utelaisuuttani ihan läksin katsomaan, mitenkö rovaniemeläinen »noppessi» juhlii ja kannatti kyllä, sillä hienosti kaikki

kävi. Tässä juhlassa näin myös ensimmäisen kerran kirjailija-tohtori Yrjö Kokon, Pessin ja Illusian ja Neljän tuulen tien legendaarisen maineen saavuttaneen kirjoittajan, johon seuraavana päivänä myös tutustuin. Oikein mukava mies! Seuraavana päivänä tutustuin myös kenraali-kirjailija Kurt Martti Walleniukseen, joka Suomen kansalle on esittelemättäkin tuttu. Olipahan Emäpuun kirjoittajakin taas lähtenyt Marrasjärven karhunpesästään ihmisiä katsele-

maan. Tutustuin myös matineassa ensi kertaa esiintyneeseen Hammarabkorjaan, Vilho Sorvariin (rouvimeen), joka on vuokrannut palstan Oulunsalon Salonpäästä. Sitten tapasin hyvän ystäväni Oulun matinea-ajoilta (joskus oli Oulussakin sellaisia!) Martta Haatasen, sekä näiden Oulun matineain alulle panijan, ystävämme Reino Rinteen, joka Posiostaan oli saapunut alustamaan keskustelukysymystä Lapin kulttuurirahastosta. Samoin tapasin siellä vanhan oululaisen Yrjö Koivukarin, joka vietettyään vuosikautia etelässä, nyt oli pyrähtänyt tänne — Kemijärveltä, jossa on ja vaikuttaa syksystä alkaen johtajaopettajana, niin yllättävältä kuin tieto tuntuukin, Oli siinä matineassa isoa jos pientäkin herraa ja yleisöä jälleen koko Pohjanhovin sali kaikkiine siihen liittyvine kabinetteineen täynnä! Moista asiansharrastusta jo täytyy ihaila.

Hyvä oli ollut myös taide- näyttelyn niin yleisö- kuin myyntimenestykskin eikäpä ollut moittimista arvostelumenestyksessäkään. Näyttelyn viimeisenä, seitsemäntenä varsinaisena aukiolopäivänä, siellä tunnin pistäydin. Sanon tahallani, että silti vain pistäydyin, sillä olisin halusta kuluttanut siellä pari tuntia, koska sataan työhön ei niin vain tutustuta. Näyttely oli yleis tasoltaan hyvä, joukossa paljon hyviä töitä, joskaan ei sellaisia, jotka yksittäin ilman muuta olisi osannut asettaa toisten yläpuolelle. Oululaisista taiteilijoista oli tällä kerralla vain Aukus-

ti Koivisto mukana, mutta häneltä olikin muutamia vankkoja ja yleistä mielenkiintoa herättäneitä töitä. Minun mieleeni jäi aivan erikoisesti kooltaankin suurehko myrskyävää merenrantaa esittävä taulu, »Merensuonmaisema» nimeltään. Myös esim. »Enontekiöltä» oli hyvin tutunomaista, vakuuttavaa Aukusti Koivistoa. Lyhykäisesti luettelen — en katso olevani mikään taidearvostelija — jäivät mielteeni Einari Junttila väri-iloinen iltarusko »Kätkätunturi» ja Kaksi vanhaa — niin, kaksi vanhaa varista olin kirjoittaa, vaikka taulun nimi oli »Kaksi varista», mutta se palautti mieleeni Pohjanpään jo maineeltaan klassillisen tuonnimisen runon. Edelleen kiinnittivät huomiotani useatkin A. E. Järvisen työt, mutta erikoisesti »Joki jäätyy» (maalattu Luostolla), akvarelli, »Pakkasaamu», samoin akvarelli, sekä myös akvarelli »Sateen jälkeen» ja suurikokoinen ja yleisömenestyksen saavuttanut »Huurremetson ampuja», Viola Kuoksa-Vaven »Lappalaisvai- mo», Kaarlo Lamminheimon »Seitakivi», Milja Lukkarin merkilliset työt, joskin tajusin varsinaisesti vain synkän yöllisen suurkaupunkitunnelman »Kaupunki yöllä», Pentti Maatalan, nuoren rovaniemeläisen »Noitarummun ääressä», kooltaan näyttelyn valtavain työ, nuorukaisen suorituksiksi suorastaan kunnioitusta herättävä ja massiivisuudellaankin vaikuttava, mutta samalla paljon lupaava, samoin hänen pieni »Met- sän hengessä», hollantilaiseen

vivahtava, Alvar Outakan humoristinen »Saamen koulu» ja »Taiteilijan oma mökki», Toivo Pekkanen »Järvimaisema», V. Salmisen »Pyhänturilla», U. J. Särkelän iyhkeä »Syksyaihe Pyhäkurusta», Ortamo Mattilan »Aihe saaristosta» ja »Vihreä-hattuinen nainen» sekä Olle Harjapään mainiot humoristiset lappalaisaiheiset väripiirroset, jotka kaikki myytiin. Vielä haluaisin mainita Hilja Palomäen »Rauman kirkko», tunnelmaltaan rauhaista, ja »Kalastajien majoja Marjanielessä» sekä Aarne Hamaran »Peltotunturit», vaikka tämä taiteilija nyt oli vai- suhkosti esillä. Myös Kaarina Alakuijalan »Saarenkylän ranta» sietää maininnan. Ensiker- talaisista M. Koiso-Kanttilan »Syksyä Kemijoella» erikoisine värisävyineen ja Olavi Peuran »Jaipaljuhka», akvarelleja, molemmat, olivat mielestäni parhaat.

Näyttely kokonaisuudessaan antoi hyvin positiivisen kuvan Lapin taiteesta ja näkemäni ja kokemani muutamit välähdykset muusta ohjelmasta sekä erinäiset keskustelut »seitapiirissä» henkisistä harrastuksista yleensä.

Kemin laidoilla myrskylyhdyn valossa (lakko!) hiilloksen hiipueissa 15.—16. 11. 50.

Panu